

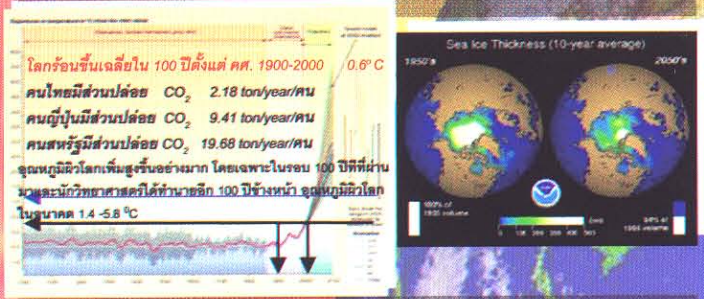
ภาวะโลกร้อน

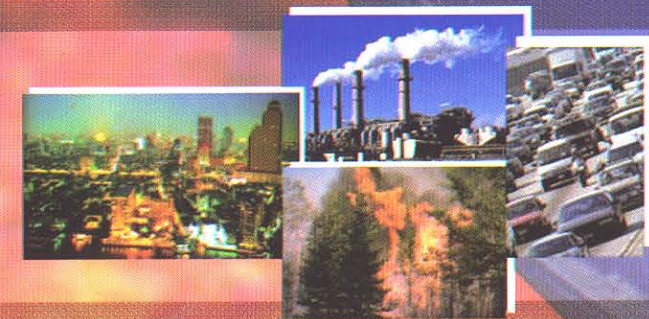
กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการดำเนินงานรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจก ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ของ IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) ค้นพบหลักฐานสำคัญที่ทำให้เชื่อว่าอุณหภูมิของโลกสูงขึ้นจากการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มขึ้น มาจากกิจกรรมของมนุษย์

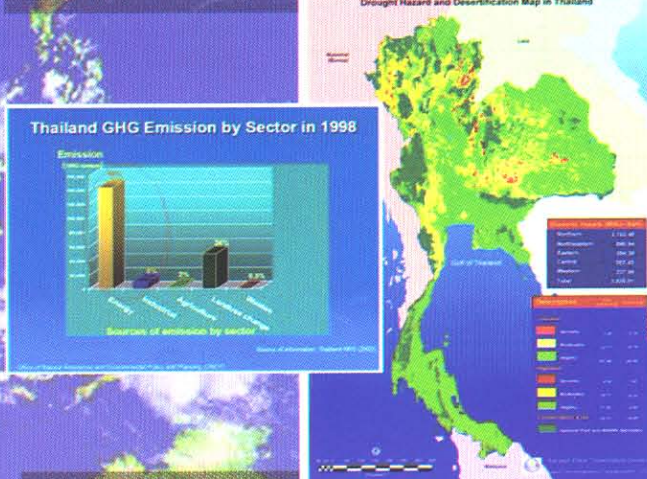

ซึ่งก๊าซเหล่านี้ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน และ ไนตรัสออกไซด์ โดยก๊าซเรือนกระจกเหล่านี้มีคุณสมบัติในการดูดกักความร้อน หากชั้นบรรยากาศมีก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่มากขึ้นจะทำให้ดูดกักความร้อนไว้ได้มากขึ้นอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โลกร้อนขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับสากล

ได้แก่ การใช้พลังงานจากฟอสซิล กระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ การเกษตรกรรม และการกำจัดของเสีย

ในปี พ.ศ. 2537 ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซมีเทน และก๊าซไนตรัสออกไซด์ ในปริมาณเท่ากับ 202, 3.17 และ 0.06 ตามลำดับ ก๊าซมีเทนและก๊าซไนตรัสออกไซด์ มีศักยภาพในการก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนเท่ากับ 21 และ 310 เท่าของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ดังนั้นปริมาณการปล่อยก๊าซทั้งสามชนิด เมื่อคิดเทียบเท่ากับปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และจะเท่ากับ 286 ล้านตัน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประเทศไทยมีสัญญาณบ่งชี้มากมาย ซึ่งทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเป็นต้องเข้ามาดูแลเกษตรกรรมของประเทศเพื่อให้เรียนรู้ถึงผลกระทบที่อาจก่อความเสียหายทางการเกษตร อาทิเช่นในปีพ.ศ. 2548 ประเทศไทยประสบปัญหาภัยแล้งอย่างรุนแรงที่สุด ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวน 9.2 ล้านคนใน พื้นที่ 63 จังหวัดทั่วประเทศ พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายกว่า 5 ล้านไร่ ความเสียหายมีมูลค่ามากถึง 7,728 ล้านบาท

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำแผนบูรณาการภาวะโลกร้อนทางการเกษตรขึ้น จากความร่วมมือในเบื้องต้นของ 9 หน่วยงานหลักภายในกระทรวงฯ โดยกรมพัฒนาที่ดินทำหน้าที่เป็นผู้ประสานความร่วมมือ เพื่อรองรับผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาว แนวทางในการดำเนินงานนั้นแบ่งเป็น 3 ยุทธศาสตร์ เพื่อจัดองค์ความรู้และหาแนวทางป้องกัน แก้ไข และเผยแพร่ไปสู่เกษตรกรในแต่ละยุทธศาสตร์จะประกอบด้วยแผนงานต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการทรัพยากรดินกับภาวะโลกร้อน การจัดการทรัพยากรน้ำกับภาวะโลกร้อน การจัดการทรัพยากรพืชเศรษฐกิจกับภาวะโลกร้อน การจัดการทรัพยากรประมงและ ปศุสัตว์กับภาวะโลกร้อน และสุดท้ายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเกษตรกับภาวะโลกร้อน

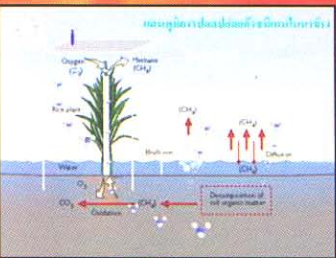

Global Warming and Adaptation to Climate Change in Agriculture

ในส่วนของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานความร่วมมือ และมีหน้าที่หลักในการรักษาทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตร มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเน้นในส่วนของแผนงานการจัดการทรัพยากรดินกับภาวะโลกร้อน และบางส่วนของแผนงานที่เหลือ โดยมีแนวทางในการศึกษาด้านต่างๆ

เช่น การศึกษาการปลดปล่อยก๊าซมีเทนในนาข้าวและการกักเก็บคาร์บอนลงในดินเขตร้อน (ยูทอซัยและคณะ, 2546) เพื่อนำผลการศึกษาไปแนะนำหรือส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติในภาวะที่ประเทศไทยต้องดำเนินการลดก๊าซมีเทนจากนาข้าวในอนาคต

โครงการจัดทำแผนที่ปริมาณคาร์บอนทั้งหมดในดินกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการการปลูกพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีต่อการลดก๊าซเรือนกระจก

- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก 8,154,076.33 ไร่
- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง 162,599,769.37 ไร่
- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย 95,219,385.52 ไร่
- พื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสม 291,559.27 ไร่

โครงการจัดทำพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกพืชพลังงานทดแทน เพื่อใช้ในการวางแผนประเมินผลผลิตและประเมินการใช้ประโยชน์ทดแทนพลังงานจากฟอสซิลและยังทำให้ทราบถึงพื้นที่ดูดซับคาร์บอนในภาคเกษตรและปริมาณคาร์บอนที่ดูดซับไว้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังดำเนินการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงเกษตรฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจและเตรียมพร้อมในการจัดทำแผนรับมือกับปัญหาให้กับเกษตรกรและในการขอความร่วมมือกับเกษตรกรในการสนับสนุนกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกด้วย

การดำเนินงานของกระทรวงเกษตรฯ กรมพัฒนาที่ดิน รวมไปถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายเพื่อรองรับและบรรเทาปัญหาจากภาวะโลกร้อนที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกรในอนาคต โดยในเบื้องต้น จะนำผลงานวิจัยในขอบข่ายความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน สกัดองค์ความรู้ เผยแพร่และรับมือหากเกิดปัญหาต่างๆ เพื่อการปรับตัวและเตรียมพร้อมกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้เกษตรกรของประเทศไทยมีความมั่นคง ยั่งยืนในการทำเกษตรกรรมเกษตรกรรมต่อไป

กลุ่มวิจัยและพัฒนาภาวะโลกร้อน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0 2579 1803 แฟกซ์ 0 2579 1803 หรือ www.idd.go.th

